

Bobath Konsepti - küreselleşme onu Çince bir fısıltıya mı indirdi?

Sarah Capelovitch, Dr. Fzt

Avrupa Bobath Eğitmenleri Derneği (EBTA), İsrail

Günümüzde Bobath konsepti, sağlık hizmetlerindeki temel değişimlere uyum sağlayarak biyomedikal bir modelden biyo-psiko-sosyal bir modele doğru gelişim göstermiştir. 1980'lerdeki ve 1990'lardaki çalışmalarda ve hatta daha yakın dönemli çalışmalar, Nöro-Gelişimsel Terapi'yi (NGT), 'refleks aktiviteyi azaltma için ekstremiteletin pozisyonlanması ve spastisiteyi inhibe etmek üzere paternin değiştirilmesi' olarak ifade etmektedir. Zamanlarının çok ilerisinde olan Bertha ve Karel Bobath, 32 yıl önce bunun yanlış bir varsayım olduğunu kabul etmişlerdir. Bobath/NGT tedavi değil, bir "müdahale sistemidir". Ek olarak, NGT ve Bobath arasındaki benzerlikler ve farklılıklar da derinlemesine araştırılmamıştır ve aynı kabul edilmemektedir.

Günümüzde Bobath kavramı/düşünce sistemi aşağıdaki ilkeler ile ifade edilmektedir:

- (1) Multi-disipliner bir ekip, değerlendirmeye, süreç içinde yeniden değerlendirmeye ve mümkün olduğu kadar erken dönemden başlayarak, tüm alanlardaki becerilerin ve kısıtlılıkların analizine dayalı, tamamen bireyselleştirilmiş bir yönetim programı tasarlar. Gerektiğinde standardize değerlendirme araçları kullanılır. Bu yönetim programı, İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması (ICF) çerçevesinde vurgulandığı gibi çevresel etmenleri de göz önünde bulundurur.
- (2) İleriye dönüktür; çocuğun ve ailenin kısa vadeli hedefleri dahil edilirken, zamanla ortaya çıkabilecek ikincil kısıtlılıkların da en aza indirgenmesi için uzun dönemli hedefler ve yönetim planı belirlenir. Beceri gelişiminin, katılımın ve yaşam kalitesinin en iyi durumda kalmasını sağlamak için yakından takip önemlidir.
- (3) Genel çerçeve içerisinde, aile merkezli yaklaşım ilkeleri, ICF, görev analizi ve nöroplastisite kullanılır.
- (4) Fasilitasyonlar, aktif birer süreçtir; çocuk, yaşına uygun bir görevi veya hareket geçişi yaparken uygulanır ve çocuğun daha az fonksiyonel kısıtlılık yaşamasını ve stereotip bir motor davranışı geliştirmesinin önüne geçerek hareketi mümkün kılar. Fasilitasyonlar, çevresel değişiklikler yoluyla veya çocuğun hareketi başlatmasına göre 'hands on ya da hands off' olarak yapılabilir. Fasilitasyonlarda çocuğun aktivitesinin devamlılığı esastır ve çocuk yol göstericidir ve pasif bir şekilde hareket ettirilmez.

Bertha ve Karel Bobath, konsepti tamamlanmamış, gelişmeye devam eden olarak görmüşlerdir ve gelişen nörobilimin sürekli kullanımını savunmuşlardır. Bobath yaşayan bir konsepttir. Konsepti değerlendirecek kriter bir standart olmadığından, 'her bir birey için en iyi neyin işe yaradığını' bulmak, konseptin kanıt çerçevesinde temellendirilmesinde önem taşımaktadır.

Kaynak: Capelovitch, S. (2017). The Bobath concept–Did globalization reduce it to a Chinese whisper?. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 59(5), 557-557.

Çeviri:

Dr. Fzt. Cemil Özal

Öğretim Görevlisi, Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi,

EBTA Bobath Eğitmeni, Nörogelişimsel Tedavi Tedavi Terapistleri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi